

El tercer sector cultural català: principals característiques i el seu impacte econòmic (2013)

Published by [Interacció](#) [1] on 28/10/2015 - 11:00 | Last modification: 05/02/2026 - 15:09

Gabinet Tècnic. [Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya](#) [2]

Amb l'objectiu de conèixer a fons l'ampli espectre que conforma el teixit associatiu cultural de Catalunya, des del Departament es presenten: d'una banda, les principals dades estadístiques que el defineixen, a través dels resultats d'una enquesta proporcionada de primera mà a prop de 3500 entitats culturals del territori. I per l'altra, l'impacte econòmic del tercer sector cultural a Catalunya l'any 2013.

A través de l'enquesta proporcionada a un total de 3.445 associacions culturals catalanes (que tenen com a objectiu principal el desenvolupament de diferents activitats relacionades amb les tradicions i les expressions culturals d'arrel popular a Catalunya), ha permès elaborar una radiografia de l'estat del tercer sector cultural l'any 2013.

Les **principals característiques** que se'n desprenen:

- Tot i que el 50,7% d'entitats es concentra a l'àmbit metropolità (principalment, per tenir una alta concentració de població), són les Comarques centrals i les Terres de l'Ebre les que destaquen per tenir una major densitat d'entitats per habitant (prop de 9 entitats per cada 10.000 habitants).
- La música, el ball, la dansa i les cercaviles i les tradicions diverses són els àmbits culturals predominants a les entitats arreu del país.
- La majoria de les entitats es van crear en la fase de ressorgiment cultural després de la dictadura.
- A l'àmbit metropolità, la participació en organismes de coordinació com ara federacions, agrupacions o coordinadores és molt superior a la resta de territoris d'interior o allunyats de Barcelona.
- Hi ha una forta interrelació entre el nombre d'associacions que actuen en àmbits culturals concrets i el lloc d'origen d'aquestes tradicions i pràctiques culturals.
- Es percep una tendència positiva en el nombre de persones que pertanyen a una associació o entitat (de mitjana, l'any 2013 s'han associat 3,3 nous membres per entitat).
- En general, les entitats treballen amb poca infraestructura i recursos escassos: el 80% utilitzen equipaments cedits, el 95,6 % dels treballadors a les entitats són voluntaris no remunerats i el 70 % (2.411) tenien un pressupost inferior als 10.000 €
- Malgrat que el 80 % de les entitats rep algun tipus de subvenció provinent de les administracions públiques, els ajuts només representen un 33 % dels seus ingressos anuals.

Tenint en compte l'**informe sobre l'impacte econòmic del tercer sector cultural a Catalunya**, elaborat a partir de les dades anteriorment referenciades així com l'ajuda d'altres informes del sectors elaborats amb [anterioritat](#) [3], s'ha realitzat una comparativa sectorial del teixit associatiu cultural català en relació l'econòmica catalana, i del sector cultural en particular i del tercer sector social, juntament amb una de temporal (entre els períodes 2007-2009 a 2013), amb l'objectiu de copsar de prop quina ha estat la contribució econòmica de l'activitat desenvolupada per les associacions culturals catalanes en el seu conjunt i la seva evolució des de l'inici de la crisi econòmica fins l'actualitat.

Amb els resultats de l'enquesta proporcionada, pressupostàriament, les entitats culturals catalanes van treballar, en el seu conjunt, amb prop els 75 milions d'euros. D'aquests, una tercera part dels ingressos (el 33,5%) van procedir de subvencions, un 23,9% de les quotes dels associats i aproximadament un 17 % tant de la venda de béns i serveis com de la recaptació de fons. Pel que fa a les despeses, dues terceres parts pràcticament (64,2%)

són despeses corrents.

Pel que fa al volum de treballadors, de les 51.261 persones vinculades a entitats culturals l'any 2013, només el 4,42% (2.266 persones) perceben remuneració per la seva feina; la resta (48.995) són voluntaris.

Seguint la metodologia d'anàlisi d'un [treball anterior](#) [4] i amb una sèrie d'ajustos mostrals (veure [apartat 3.2.](#) [5]), l'estimació de l'**evolució del valor econòmic del tercer cultural** entre el període 2007-2009 i 2013 apunta una millora de les dades relatives al volum total de persones vinculades a entitats culturals (augment de prop el 22%) i un fort increment en el nombre de voluntaris que, passant del 35.874 als 48.995, suposen el 95,58% (en el període 2007-2009 el percentatge era del 89,49%). Ha estat però en detriment del personal remunerat, que ha vist reduït el seu percentatge en un 46,21%

Aquesta precarització del sector respon al **context de crisi economia del període** analitzat, on la destrucció d'ocupació ha estat un dels trets distintius del mercat de treball. La reducció en un 23% del pressupost de les entitats, així com la reducció en el nombre total d'entitats culturals (11,8% menys) són conseqüència de la crisi si es té en compte la reducció de subvencions públiques en aquesta època de crisi.

Posant en relació **les dades econòmiques del tercer sector cultural l'any 2013 amb les de l'economia catalana** en el seu conjunt, així com amb les del sector cultural empresarial i el tercer sector social pot observar-se que:

- Les 3.455 entitats culturals representen al voltant del 0,6 % de les *empreses catalanes*; el pressupost que gestionen (75 milions d'euros) equivaldria al 0,04 % del valor afegit brut (VAB) de l'economia catalana i els treballadors ocupats en el sector suposarien a l'entorn del 0,1 % dels treballadors de l'economia catalana.
- La comparativa amb el *sector cultural empresarial* posa de relleu que les entitats del tercer sector cultural tenen un pes equivalent al 9,6 % de les empreses del sector i gestionen un pressupost proper al 2 % del VAB generat en el sector cultural.
- En relació amb el *tercer sector social*, les entitats gestionen un pressupost que equivaldria a l'1,25 % del pressupost del tercer sector social i ocupen el 2,2% dels treballadors remunerats i el 16,3 % dels voluntaris del tercer sector social.

D'altra banda, i **donada la contribució social del voluntariat** especialment destacable en aquest darrer període, i tot prenent com a referència el salari mitjà anual d'un treballador remunerat a jornada completa, la xifra resultant passaria a multiplicar per 6 el pes econòmic inicial del tercer sector cultural, passant dels 75 milions pressupostats totals, als 453 milions d'euros. Això, faria que el valor afegit brut de les entitats culturals passés a representar el 0,24% del català, un 12,4% respecte del VAB empreses culturals i un 7,55% respecte del pressupost entitats tercer sector social.

PDF [Associacions culturals a Catalunya 2013](#) [6] i [Annexe](#) [7], de Núria Mutilva i Marta Llatcha

PDF [L'impacte econòmic del tercer sector cultural a Catalunya 2013](#) [5] i [Annexe](#) [8], d'Anna Villarroya

[Inicia sessió](#) [9] o [registra't](#) [10] per enviar comentaris

Tags: participació cultural

Tags: economia de la cultura

Tags: treball cultural i professionals

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: finançament de la cultura

- [11]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2015/tercer-sector-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

- [2] <http://cultura.gencat.cat/ca/departament>
- [3] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E150228.pdf>
- [4] http://cultura.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/ec3r_sector.pdf
- [5] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E150230.pdf>
- [6] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E150229.pdf>
- [7] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E150231.pdf>
- [8] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E150232.pdf>
- [9] <http://interaccio.diba.cat/>
- [10] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [11] <https://interaccio.diba.cat/node/6082>